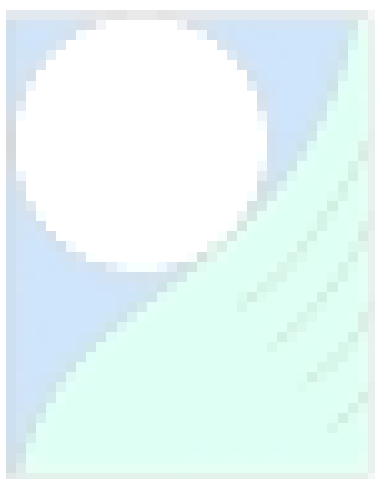

Фондация за биологично земеделие БИОСЕЛЕНА

БИОСЕЛЕНА
ФОНДАЦИЯ
ЗА БИОЛОГИЧНО
ЗЕМЕДЕЛИЕ

Отчет за дейността 2021 г.

Уважаеми читатели, партньори, колеги и приятели на Биоселена,

Измина поредната година на труд, успехи и предизвикателства. Отново дойде време за равностметка от свършената работа. Както и през 2020 год. екипът на Фондацията продължи да работи в условията извънредна ситуация поради пандемията от Ковид 19. Тъй като вече имаме опита на 2020 год., пандемичната обстановка не затрудни в голяма степен работата ни и продължихме да изпълняваме обичайните си дейности в необичайна обстановка.

Повечето от участията в делови срещи, семинари, обучения и конференции се проведеха в дигитална среда, което в известна степен оптимизира работата ни.

Успяхме да спечелим и два нови краткосрочни проекти, както да и се включим в европейски консорциуми по кандидатстващи за одобрение проекти по Програма Хоризонт 2020 на Европейския съюз.

Успешно приключиха Проект „Твоята храна” и Проект Liveseed. Продължава работата по другите два проекта по Програма Хоризонт 2020- RELACS и BEST4SOIL.

През 2021 год. продължихме да организираме една от най-успешните наши инициативи - стартиралият през 2017 г. - фермерски фестивал пред сградата на Министерство на земеделието, храните и горите. През тази година тествахме провеждането и на втори пазарен ден през седмицата – в петък.

През 2022 год. ще продължи работата по останалите проекти на Фондацията. Ще се търсят и всички възможности за финансиране на нови дейности, проекти и инициативи.

Настоящият отчет представя накратко реализираните дейности и постигнатите резултати от екипа на фондацията през 2021год. и има за цел да запознае нашите партньори, съмишленици и приятели с тях. Всички, които проявяват интерес към работа ни могат да следят проявите, новините и инициативите на организацията ни от нашата интернет страница, както и във Facebook:

www.bioselena.com

www.bioferma.org

<https://www.facebook.com/bioselena.bulgaria>

<https://www.facebook.com/www.bioferma.org/>

Д-р Стоилко Апостолов - управител

Използвани съкращения:

БФБ	Българска Фондация Биоразнообразие
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
Биоселена	Фондация за биологично земеделие „Биоселена”
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие”
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
НПО	Неправителствена организация
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОСП	Обща селскостопанска политика
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РГ	Работна група
ТРГ	Тематична работна група
УС	Управителен съвет
FACE	Farmhouse and Artisan Cheese & Dairy Producers European Network
FIBL	Изследователски институт по биологично земеделие, Фрик, Швейцария

Съдържание

1. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА ФОНДАЦИЯ ЗА БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ „БИОСЕЛЕНА“	4
2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ФОНДАЦИЯТА	5
3. ИСТОРИЯ НА ФБЗ „БИОСЕЛЕНА“	5
4. ПРИНЦИПИ НА РАБОТА	6
5. ОБЛАСТИ НА ДЕЙСТВИЕ НА БИОСЕЛЕНА	6
6. СТРУКТУРА И ЕКИП НА ФОНДАЦИЯ БИОСЕЛЕНА	6
7. БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ	8
8. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ФОНДАЦИЯТА	9
9. ПРОМОЦИОНАЛНИ СЪБИТИЯ И КАМПАНИИ	11
10. ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО	12
11. ПРОЕКТИ НА ФОНДАЦИЯТА	12
12. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	17
13. БИОСЕЛЕНА В МЕДИИТЕ	17
14. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ФБЗ „БИОСЕЛЕНА“	22

1. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА ФОНДАЦИЯ ЗА БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ „БИОСЕЛЕНА“

Визията на Фондацията е да допринесе за развитие на биологичното и устойчивото земеделие, за увеличаване на пазарния дял на биопродуктите, за постигане на реална политическа подкрепа, като всичко това допринесе за увеличаване на благосъстоянието на населението в селските райони на страната ни, като същевременно ресурсите се ползват устойчиво без да се вреди на природната среда.

Надяваме се биологичните храни и напитки да станат част от менюто на българите и поне половината от храната, предлагана в училищата и детските градини да е биологична и местна – произведена от ферми и преработвателни предприятия в района, а фермерските и занаятчийски храни да се предлагат на фермерски пазари, местни магазини, супермаркети, в ресторанти, хотели и къщи за гости.

Мисията ни е активно застъпничество за биологичното земеделие и устойчиво ползване на природните ресурси, с активен достъп до Европейски и национални програми, съвременна нормативна уредба и насърчаване на тесни връзки с потребителите и развитие на местните пазари, което се изразява в следните стъпки:

- Разработване на съвременна нормативна уредба и мерки за подпомагане на производството и консумацията на биологични храни.
- Предоставяне на висококачествени услуги – консултации и обучение на биологични фермери и преработватели и въвеждане на иновации по цялата хранителна верига.
- Подпомагане и насърчаване на късите вериги на доставки и осигуряване на по-добър достъп на биологичните и занаятчийските храни до местните пазари.
- Повишаване на доходите на фермерите в планинските райони на България и насърчаване на устойчиво ползване на природните ресурси.

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ФОНДАЦИЯТА

- Популяризиране на биологичното и устойчивото земеделие сред производители, преработватели, търговци, потребители и политици като устойчив метод на производство, щадящ почвата и природните ресурси
- Изграждане на ефективни маркетингови вериги и оперативни групи за взаимодействие, включващи всички заинтересовани страни от производството до крайното потребление, като къси вериги на доставка и фермерски обединения.
 - Изграждане на мрежа за обучение и консултации и осигуряване на професионални, съвременни и висококачествени обучения и консултации
- Иновации в земеделието с цел модернизиране на производството и увеличаване на доходите на производителите.

3. ИСТОРИЯ НА ФБЗ „БИОСЕЛЕНА“

Фондацията е създадена през 1997 год. от Изследователския институт по биологично земеделие - Frick, Швейцария, а първото съдебно решение е от началото на 1998 год. Швейцарският Изследователски институт започна през 1995 год. изпълнението на проект „Развитие на устойчивото земеделие в Централна Стара планина“, финансиран по линия на Споразумението за техническа помощ между България и Швейцария. Целта на проекта бе да подкрепи дейностите, свързани с прилагане на принципите на устойчивото селско стопанство. В хода на работата се роди идеята, че най-добрият начин за прилагане на устойчивите методи на земеделие е развитието на биологичното земеделие и производство. Това бе причината да се вземе решение и за учредяването на фондация, която да има за основна цел, прилагането, развитието и промотирането на принципите и методите на биологичното земеделие и опазването на природната среда.

В началото фондацията беше регистрирана като неправителствена организация с решаващ глас на швейцарските учредители и членове на УС, но с течение на времето Биоселена се обособи като неправителствена организация с български членове в Управителния и Контролния съвет и български екип от сътрудници. Като учредител швейцарският институт си запази правото на почетен член в управителния съвет и продължава да участва в дейностите на фондацията като партньор.

4. ПРИНЦИПИ НА РАБОТА

Принципите на работата ни се основават на нашите ценности, които са прозрачност, качество и компетентност. Прозрачността за нас означава спазване на законите на страната, спазване на морално-етичните норми на поведение в отношенията с нашите партньори, зачитане и уважение престижа и авторитета им. Качеството за нас се изразява в предоставянето на качествени и квалифицирани услуги, а компетентността се изразява в надеждността ни като търсен и сигурен партньор при реализирането на дейности, услуги и проекти.

5. ОБЛАСТИ НА ДЕЙСТВИЕ НА БИОСЕЛЕНА

- Разпространение на информация и трансфер на иновации по биологично земеделие, устойчиво използване на ресурсите и опазване на агробιοразнообразието, традиционни и занаятчийски методи на производство, преработка във фермата, къси вериги на доставка, местни пазари;
- Законодателство и законодателни инициативи в областта на биологичното земеделие, агробιοразнообразието, занаятчийското производство на храни и опазването на природната среда;
- Обучение по биологично земеделие, агроекология, преработка във фермата и други теми от областите на действие на фондацията;
- Работа в мрежи и партньорства с местни и чуждестранни организации, държавни и общински власти.

6. СТРУКТУРА И ЕКИП НА ФОНДАЦИЯ БИОСЕЛЕНА

През 2021 год. няма промяна в управителния и контролния органи на фондацията. Има промени в състава на екипа на фондацията поради приключване на проекта „Твоята храна“.

Върховен орган на управление на Фондацията е Управителният съвет, състоящ се от 6 члена, като един от тях е представител на швейцарския Научен институт по биологично земеделие в качеството му на учредител на Фондацията, останалите членове са български граждани- изявени експерти в различни области на общественния живот. Член на управителния съвет е и управителят на Фондацията.

Поради промени в управителния орган на учредителя- Швейцарския институт по биологично земеделие, Фрик, както и поради изтичане на мандата на представителя му в ръководния орган на Фондацията се налагат

промени в устава на Фондацията и в състава на управителния съвет. Управителят на фондацията осъществи контакт с новото ръководство и ги информира за необходимостта от предприемане на мерки за нов пълномощник на учредителя, но въпреки няколкократно напомняния все още няма становище на учредителя за бъдещото му участие в управителния орган.

Към фондацията има сформирани и контролен съвет, който се състои от двама експерти, които следят за прозрачното и законосъобразно изразходване на средствата и доброто управление на организацията.

През 2021, год. се проведе едно неприсъствено заседание на Управителния съвет.

Поради приключване на проекта „Твоята храна“ на 31.03.2021 год. фондацията прекрати договора с Росен Василев- координатор на проекта.

Сътрудниците на фондацията са с различни компетентности, така че да покриват широк обхват от дейности и специфични области: растениевъдство, животновъдство, администрация, финанси, управление на проекти и т.н. Екипът на фондацията се подпомага и от външни експерти в зависимост от нуждите през годината, като повечето от експертите се ползват в рамките на изпълняваните проекти като преводи, експертизи в областта на преработката на храните, финансови анализи, социологични проучвания и др. Като основни външни експерти са счетоводителят на фондацията и PR- експертът.

Управителен съвет	Контролен съвет
Димитър Ненков	Илиана Тодорова
Красимир Русев	Иванка Иванова
Орлин Радев	
Петър Бъчваров	
Стоилко Апостолов /управител/	
ИржиУрбан представител на FIBL, Швейцария	

Екип на ФБЗ Биоселена:
Д-р Стоилко Апостолов - Управител
Елисавета Пъндева - Финансов Директор
Тенчо Христов - Ръководител консултантска служба
Петя Пенчева - Обща администрация, администрация проекти
Светлана Атанасова –счетоводител
Иваничка Тончева – Бустен – връзки с медиите

7. БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ

Една от основните приоритетни области на работа на фондацията е провеждането на политики в областта на биологичното земеделие, като реализирането им става чрез:

- консултации
- обучение
- законодателни инициативи
- промоционални събития и кампании
- активно присъствие в медиите

В света био земеделието продължава да се развива устойчиво, тенденциите са: ръст на сертифицираните площи, ръст на производството и консумацията на био храни. Данните от прочуването „Светът на биологичното земеделие за 2022“, което се провежда от учредителя на Фондацията- Изследователския институт по биологично земеделие на Швейцария показва, че през 2020 г. биологичното земеделие е отбелязало **рекорден ръст**. Площите с биологично земеделие в ЕС са нараснали до 14,9 млн. ха, макар и с по-бавни темпове, отколкото през предходните години. Пазарът на биологични продукти в ЕС отбелязва **рекордно увеличение** от 15,1%, достигайки 44,8 млрд. евро.

В ЕС повече от половината от биологичните площи са концентрирани в 4 държави: Франция, Испания, Италия и Германия. Франция е новият шампион сред страните от ЕС: притежава най-голямата биологична земеделска площ (2,5 млн. хектара), следвана от Испания и Италия (съответно с 2,4 и 2,1 млн. хектара). Най-голям брой биологични производители има в Италия (71 590), следвана от Франция (53 255) и Испания (44 493).

Пазарът на биологични продукти в ЕС е достигнал стойност от 44,8 млрд. евро, което прави **ЕС втория по големина пазар след САЩ** и следван от Китай. Пазарният шампион на ЕС е Германия с пазар на стойност 15 млрд. евро, следвана от Франция с 12,7 млрд. евро и Италия с много по-малък пазар от 3,9 млрд. евро.

И докато в световен мащаб се забелязва трайна тенденция на нарастване на биологично сертифицираните площи и производството и консумацията на биологични продукти, в страната ни се забелязва трайна тенденция на намаляване на броя на биологичните оператори. Докато през 2016 год. броят им е 7262, през 2017 са вече 6822, а през 2018- 6213. Основна причина за намаляването на броя на биологичните оператори е изчерпването на финансовия ресурс по мярката, което се дължи най-вече на лошо планиране и неотчитане на тенденцията на увеличаване на биологичните стопанства. Въпреки това към края на 2020 г. площите за

биологично земеделие в България достигат 116 253 хектара (над 1,1 млн. дка) в сравнение с 39 138 хектара през 2012 г. (391 380 дка).

Както и през предходните години, екипът на БИОСЕЛЕНА се включи активно във всички мерки, по отношение разработването и прилагането на националните и европейски политики за подпомагане на биологичното производство. За разлика от браншовите организации на био производителите, чиито основни усилия са насочени основно към финансово подпомагане на производството, БИОСЕЛЕНА работи за въвеждане на комплексен подход в държавната политика към сектора с цел подпомагане на всички съпътстващи този сектор дейности като професионално обучение и образование, научни изследвания и консултантски услуги, образование и възпитание на потребителите, директен маркетинг на биохраните и биопродуктите, стимули за въвеждане на био храни в заведенията за обществено хранене и институциите (болници, училища, детски градини, ведомствен кетъринг и др.).

Дейностите, свързани със законодателството, отнемат време за подготовка и участие в срещи и работни групи, участие в международни форуми и обмяна на опит. Нито работното време, нито разходите за пътуване могат да бъдат покрити от традиционните дейности на фондацията. През цялата 2021 г. имаше смяна на властта, две служебни и едно редовно правителство, но където проблемите в сектора не намаляха и се налагаше непрекъсната комуникация и взаимодействие с останалите заинтересовани страни, както държавата в лицето на МЗХГ, така и с неправителствения сектор и био производителите.

Единствено благодарение на проектите, по които работим успяваме да поддържаме високо ниво на компетентност и продължаваме да бъдем компетентен център по биологично земеделие в България – уважаван и желан партньор за Държавата и за бизнеса.

8. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ФОНДАЦИЯТА

Стопанската дейност на фондацията включва три основни сфери на дейност:

8.1. Консултации

Предоставянето на консултации е една от основните ключови дейности на фондацията като инструмент за развитие на биологичното и устойчиво производство в страната ни. Консултациите се предоставят под формата на платена услуга и в рамките на изпълняваните от фондацията проекти. Консултациите са в областта на агроекологията, биологичното

растениевъдство, животновъдство, преработка и директни доставки съгласно Наредба № 26 на МЗХ. Основните са в областта на растениевъдството, по-малък дял заемат тези по теми от животновъдството. Увеличават се обаче консултациите по преработка във фермите съгласно разпоредбите на Наредба 26.

През 2021 год. поради извънредната противоепидемична обстановка има намаление в броя на извършените консултации. Има и прекратени договори за предоставяне на консултации. Докато ситуацията не се успокои и се прекратят ограничителните мерки, провеждането на консултации ще бъде трудно.

Причините са комплексни, но основната причина е ниската мотивация на земеделските производители да търсят независим и компетентен съвет. Вина за това имат основно сертифициращите фирми, които принудени от жестоката конкуренция или не прилагат изискванията на регламентите за био производство с цялата строгост, или влизат и в ролята на консултанти, съветвайки фермера как да реши определен проблем. Като втори субективен фактор може да се посочи и Националната служба за съвети в земеделието, която предоставя безплатни консултации и се финансира директно от държавата. Въпреки това директния контакт с фермерите, посещенията на място във фермите и предприятията за преработка на био храни и напитки поддържа знанията и уменията на екипа на Биоселена максимално близо до реалния бизнес. Дискусиите с фермери и преработватели водят до генериране на нови идеи, които след това прерастват в проекти.

Натрупаните знания и експертиза по регистрация на обекти за преработка на животински продукти във фермата по Наредба 26 за директни доставки, както и работата ни по организирането на фермерския пазар в София отварят нова перспектива за разширяване на обхвата на консултациите.

8.2. Организиране на фермерски пазари

Това е една от успешните инициативи от стопанската дейност на фондацията, която започна през 2017 год. в рамките на проекта „За Балкана и хората“. От 2019 год. събитието се самофинансира. Утвърдена е такса за участие за включване в събитията и така тази дейност се оказва като основния източник на приходи от стопанска дейност през 2021 год. Над 90 % от приходите от стопанска дейност се формират от таксите за участие във фермерските събития. Въпреки наложените противоепидемични мерки, фермерският пазар пред МЗХГ продължи да се утвърждава като сериозно събитие и алтернатива на масовите супермаркети и магазини и благодарение на предприетите мерки за биосигурност стана и безопасно място за пазаруване на фермерски храни и продукти.

През от февруари 2021 год. екипът на Фондацията започна да организира провеждането на пазара и в петъчните дни. Засега дейността е в процес на тестване и оценка на ефективността.

През 2022 год. екипът на пазара ще се кандидатира за включване в Културния календар на София с цел получаване на логистична подкрепа от страна на Столична община.

8.3. Професионално обучение

Сложната обстановка направи невъзможно провеждането на присъствени обучения. Въпреки това, през 2021 год. успяхме да организираме 4 обучения- 2 по Агроекология и 2 по Биоземеделие. Обученията по Биоземеделие бяха с екипите на два контролни органа – „Балкан Биосерт“ ООД и „СЖС“ АД. Обучени бях 22 лица, като 17 бяха служители на контролните органи.

Освен извънредната ситуация, която утежни организирането и провеждането на обучения, основен проблем за липсата на интерес към обученията е политиката на МЗХГ спрямо биопроизводителите и биопроизводството. Липсата на достатъчно финансиране на мерките демотивира производителите да кандидатстват, а и известна част се отказват да произвеждат био продукция. Според обсъжданите нови проекти има и предложения за отпадане на изискването за задължително преминаване на бенефициентите по мярката на обучение. Това означава, че практически няма да има желаещи да се обучават по двата модула- Агроекология и Био земеделие.

Важен конкурент при провеждането на обученията са аграрните университети, които разполагат с голям ресурс да предлагат атрактивни обучения при занижени изисквания към обучаемите. Нелоялна конкуренция са и различните обучителни центрове, които предлагат он лайн или фиктивни обучения. В такава среда няма как да се предлага висококачествен продукт.

Надяваме се, през новия програмен период интересът към обученията отново да се възстанови поради изискванията за финансиране и необходимостта от наличие на валиден сертификат.

9. ПРОМОЦИОНАЛНИ СЪБИТИЯ И КАМПАНИИ

Поради епидемичната обстановка силно ограничено бе участието ни на национални и регионални изложения. Практически повечето от предварително планираните събития бяха или отложени или проведени в

дигитална среда. Дори международното селскостопанско изложение АГРА беше отложено и не се проведе пред 2021 год.

- Проведени 89 фермерски фестивали пред МЗХГ. Фестивалите се провеждат всяка сряда и петък,
- Участие в 7 фестивални издания на Кооперация Хранкооп, София на площада пред НДК.

10. ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

Експертите на фондацията продължиха работата в работните групи по мерките на ПРСР. Управителят на фондацията е член на Комитета за наблюдение на ПРСР 2014-2020. Във всички работни групи на ПРСР има представител на Биоселена.

Основната работа през 2011 беше свързана с разработването на мерките и дейностите в новия Стратегически план за земеделие и селски райони на България за периода 2023 – 2027 г. През 2011 година се проведеха 18 заседания на Тематичната работна група, в която Биоселена участва много активно. Допълнително бяха проведени 5 заседания на работна група за разработване на нова наредба за биологично земеделие и нов каталог на несъответствия и санкции.

11. ПРОЕКТИ НА ФОНДАЦИЯТА

11.1. Проект „LIVESEED- Повишаване на ефективността на биоземеделието чрез насърчаване на биологичното производство на семена в Европа”

Проектът стартира на 1 юни 2017 год. приключи на 30 септември 2021 год. Проектът LIVESEED е избран по тема „Биологично отглеждане – повишаване на конкурентоспособността на отраслите на биологичното животновъдство и растениевъдство”. Целта му е подобряване на устойчивостта, производителността и конкурентоспособността на биологичния сектор чрез стимулиране на производството на биологични култури, разработване на нови технологии, разнообразяване на сортовия състав, подходящ за биологичното земеделие и стопанствата с малки вложения на външни ресурси при различните климатични условия на Европа, както и хармонизиране на европейското законодателство по отношение на биологичните семена.

Проектът има шест конкретни цели:

- Осигуряване на равнопоставеност по отношение на използването на биологични семена в Европа
- Увеличаване на количеството и подобряване на качеството на биологичните семена, получени от сортове, подходящи в биологичното земеделие
- Ускоряване на процеса на размножаване и регистрация на нови сортове
- Повишаване на конкурентоспособността на производството на биологични семена
- Увеличаване на потенциала на сектора за биологични семена
- Насърчаване на иновациите, свързани с производството и размножаването на семена в сектора на биологичното производство.

Постигнати резултати и индикатори

- Изработена интегрирана стратегия за оптимизиране на устойчивостта и качеството на семената
- Разработване на технологии за размножаване на зърнено-бобови, зеленчукови и овощни култури
- Организиране на семинари за споделяне на добри практики и успешни опити при селектирането на семена за биологични култури
- Разработване на мерки за оптимизиране на пазара на биологични семена и разработване на ефективни вериги за доставка на семена
- Изработен сайт на проекта
- Издадени пет брошури на теми за биологични семена
- Публикувани научни публикации с резултати от проекта

ФБЗ „Биоселена“ е партньор в консорциум от 23 организации и изследователски институти от европейски страни.

Координатор на проекта е IFOAM Organics Europe.

Поради извънредната епидемична обстановка всички присъствени прояви и събития в рамките на проекта бяха отменени и се проведеха в дигитална среда.

11.2. Проект RELACS „Замяна на спорни вложения в системите за биологично земеделие“

Проектът [RELACS](#) започна през май 2018 год. и ще приключи в края на април 2022 год. Финансира се от Програмата за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020 на Европейския съюз. В рамките на проекта Биоселена партнира като трета страна от позицията си на член на IFOAM OE.

Целта на проекта е да се тестват заместители на популярни торове и препарати за растителна защита, използвани в биологичното земеделие, като алтернатива за безопасна околна среда и икономически изгодно производство. През 2021 г. продължи тестването на препарати за растителна защита – екстракти от растения за заместване на медсъдържащите препарати само в опитното поле на Института по розата и етеричномаслените култури в гр. Казанлък. Резултатите от полевите опити в три последователни години (2019-2020-2021) се оказаха много обнадеждаващи. Два от препаратите показаха много добър ефект по отношение на добива на розов цвят и розово масло – по-добър от референтния меден препарат, който традиционно се използва в биоземеделието. Резултатите от тестовете бяха представени с постер на Балканския конгрес по земеделие в Одрин в началото на м. септември 2021 г. Кратко видео с представяне на резултатите от нашите опити се разпространява в социалните платформи на IFOAM OE. Проектът приключва през пролетта на 2022 год.

11.3. Проект "Твоята храна"- Глобален обучителен подход в неформалното образование за намаляване на разхищението на храни в домакинствата

Проектът се финансира от Европейската комисия и се изпълнява в партньорство с още 5 други европейски страни.

Целта на проекта е да се допринесе за намаляване на хранителните отпадъци в глобален план посредством прилагането на различни обучителни практики и работа с обществеността. За постигане на целта за заложили различни дейности и инициативи- обучения на работното място, обучения на обучители, участия в различни промоционални събития, работа с подрастващи, организиране на хранителни лаборатории и др.. Поради забавяне на стартирането на проекта, се наложи изпълнението на изключително интензивна програма с участия в събития, срещи със заинтересовани страни, изработване на рекламни и обучителни материали.

Проектът приключи в края на март 2021 год, след като на два пъти се продължиха дейностите му. През тези три месеца основно работата бе съсредоточено в подготовката на отчетите по проекта и някои довършителни дейности, свързани с успешното му приключване. Най-важната от тях бе провеждането на заключителното събитие по проекта, като за целта се сключи договор с АГРо ТВ за пряко излъчване на дискусиата. Бяха проведени и няколко кулинарни работилници и обучения на работното място. Разходите по проекта са одобрени от ЕК и сумата за възстановяване е преведена в края на годината по сметката на фондацията.

Въпреки официалното му приключване продължава интересът към резултатите от проекта и посещенията на сайта: <http://hrana.bioselena.com/>

През 2021 Фондацията получи предложение за включване на консорциум с цел надграждане на проекта. Проектното предложение не беше одобрено, но сега се работи по адаптирането му и повторно кандидатстване по други възможни финансови източници.

11.4. Проект „Best4 Soil“

Целта на проекта [BEST4SOIL](#) е поддържане, подобряване и възстановяване здравето на почвата при зеленчукови и полски култури. Изпълнява се в 20 държави. Основната целева група са производители, консултанти, обучители и специализирани журналисти.

Проектът популяризира прилагането на следните 4 добри практики:

- Използване на компост и органични подобрители
- Използване на култури за зелено торене / покривни култури; включително биофумигация
- Използване на АОП (анаеробно обеззаразяване на почвата)
- Използване на (био) соларизация

В комбинация с добри сеитбообращения 4-те добри практики ще бъдат приложени за поддържане на здравето на почвата (компост / органични подобрители и култури за зелено торене/ покривни култури – превантивно) и за възстановяване здравето на почвата (АОП и (био) соларизация – лечебно).

Трансферът на знания се основава на 4 средства за комуникация:

- Бази данни
- Видеоклипове
- Информационни брошури
- „Пътуващи изложения“

Две бази данни предоставят важна информация за взаимодействието между гостоприемници и болести: едната е за състоянието на гостоприемниците и патогените, а другата ще е за състоянието на гостоприемниците и нематодите. Те служат на практикуващите (производители и консултанти) за планиране на оптимални сеитбообращения и най-ефективно използване на култури за зелено торене/покривни култури. Двете бази са преведени на 20-те официални езика на ЕС.

20 видеоклипа са разработени, за да обяснят концепцията за здравето на почвата и 4-те добри практики за практикуващите. Те са по-лесни за разбиране от написаното в информационните брошури. Видеоклиповете са преведени на 22 езика (вкл. български), както и базите данни са достъпни и от мобилни устройства (смартфони, таблети).

Информационните брошури съдържат по-подробна информация за 4-те метода за консултанти, журналисти, преподаватели и изследователи. Те също са преведени на официалните езици на ЕС като базите данни и видеоклиповете.

11.5. Проект „Деца с бъдеще- фермери, занаятчии, предприемачи“

Проектът е краткосрочен- срокът за изпълнение е 8 месеца, от 01.06. до 31.01.2022 год. Финансира се от Фондация Обществен борд на Телус интернешънъл. Целта на проекта е да стимулира интереса на деца от ромски произход и техните семейства за включване и обучение по избрани земеделски дейности и създаване на предпоставки за устойчив поминък и прехрана в тези семейства. След преценка на възможностите на целевата група и почвено-климатичните условия в селото, като дейности бяха избрани- пчеларството и производството на шафран. Екипът на проекта включи и наши партньори от фермерската общност от пазара ни в София. Това са Влади Петров като местен координатор с кауза за подкрепа на ромите , Теодор Пушкарков като ментор при пчеларството и Стоян Дурков-ментор по производство на шафран. Целевата група са 4 ромски семейства с деца в училищна възраст от планинското с. Джурово. Дейностите по проекта включват обучение и развиване на трудови навици в децата и семейства. За целта бяха закупени и предоставени пчеларски инвентар и оборудване и материали за производство на шафран. Ромските семейства се включиха със собствен труд.

По проекта освен обучителните и производствени дейности, се организираха и два открити дни с представители на медиите и местната общност. Проведах се и дейности с децата от местното училище.

Проектът премина при изключителен медиен интерес. Оказа се , че темата е интересна и открива възможности за работа с ромската общност в различни аспекти на обществения живот. Самите роми вече започват да проявяват бизнес инициативи и да търсят възможности за обучение и квалификация.

11.6. Проект „Бъдещето на фермерските пазари в София“

Проектът се финансира от Програма Европа 2021 год. на Столична община. Целта на проекта е да се разработят ясни правила за организиране и провеждане на фермерските пазари на територията на СО, като се разработят механизми за контрол на организаторите и участниците. Проектът е също краткосрочен- 4 месеца. Поради обжалване на процедурата от страна на кмета на Район Красно село в Административния съд, изпълнението на проекта бе отложено във времето до решението на съда. В края на годината програмата стартира отново и се

подписаха договорите с бенефициентите. Официално проектът ще стартира през януари 2022 год. за същия срок и без промяна в обхвата на дейностите.

12. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

От 1998 год. Фондацията е член на IFOAM и на IFOAM - Organics Europe.

От 2014 година сме асоцииран член на Европейската мрежа на фермерските и занаятчийски производители на сирене и млечни продукти – FACE /Farmhouse and Artisan Cheese & Dairy Producers European Network/ <http://www.face-network.eu/>.

Фондация Биоселена си партнира успешно с различни международни организации: учредителя на Фондацията – Изследователски институт по биологично земеделие – FiBL, Швейцария,

През 2020 г. Биоселена стана член на AgroHub.BG - българският Цифров иновационен хъб (ЦИХ) за земеделие. Той има за цел да обедини на едно място знание и ресурси за аграрната индустрия с цел генериране на решения за нейните проблеми и удовлетворяване на нейните нужди. Порталът позволява на различните звена от агро-хранителната верига да комуникират и взаимодействат помежду си.

13. БИОСЕЛЕНА В МЕДИИТЕ

Фондация БИОСЕЛЕНА продължава да има сериозно и запомнящо се присъствие в медиите. Управителят Стоилко Апостолов и експерти на фондацията са търсени събеседници за интервюта и статии за различни медии – вестници, телевизии, радиостанции и онлайн издания.

Дейностите и резултатите от работата на БИОСЕЛЕНА са редовно отразявани в медиите: практически няма проект, на фондацията, който да не е отразен с няколко статии в медиите – национални и местни; общи и специализирани.

Партньорства по Седмичния фестивал „Произведено във фермата“

Седмичният фестивал „Произведено във фермата“ продължи да се организира и през 2021 година при стриктно спазване на пандемичните мерки. Той продължава да бъде добър работещ пример за скъсяване на веригата производители-потребители. Интересът към Фестивала продължава да расте както от страна на потребителите, така и от страна на

производители. Медиите редовно отразяват пазара, а също и производителите – търсени за мнения по земеделски въпроси.

Проект „Деца с бъдеще – фермери, занаятчии, предприемачи“

На голям медиен интерес се радваше и „Деца с бъдеще – фермери, занаятчии, предприемачи“ - проектът, който БИОСЕЛЕНА изпълняваше през 2021 година с финансовата подкрепа на Фондация Обществен Борд на TELUS International в България. Организирахме две открити дни, на които поканихме и медиите.

Резултатът бяха над 20 публикации – Агро, Дневник, Синор, Телеграф/Монитор, Нова ТВ и др.

Имаше и успешна публичност на „Защо пчелите са важни за живота на земята“ – конкурсът, който Фондация БИОСЕЛЕНА организира за учениците от ОУ „Христо Ботев“, с. Джурово, Ботевградско.

Холандка на Фермерския фестивал

През 2021 БИОСЕЛЕНА организира посещение на Фермерския фестивал на холандката Кирстен Вийлард. От март до август тя бе предприела амбициозно начинание: да премине на колело близо десет хиляди километра от Нидерландия до Токио, за да популяризира каузата на регенеративното земеделие. В България тя посети Фестивала „Произведено във фермата“, където се срещна с производители, за да разговаря за мисията на възстановителното (регенеративното) земеделие: добри добиви и добра устойчивост.

Събитието се радваше на медиен интерес.

„Жените на Фермерския фестивал“

През 2021 Фондация БИОСЕЛЕНА партнираше на проекта на Ива Тончева „Жените на Фермерския фестивал“: заснети бяха клипове за жени-производителки, които идват на пазара, организиран бе и открит ден през март.

Събитието по повод 8 март бе уважено от посланичките на Нидерландия и Швейцария Теа тен Тъшер и Мюриел Берсе Коен, също и от представители на донора - Българския фонд за жените.

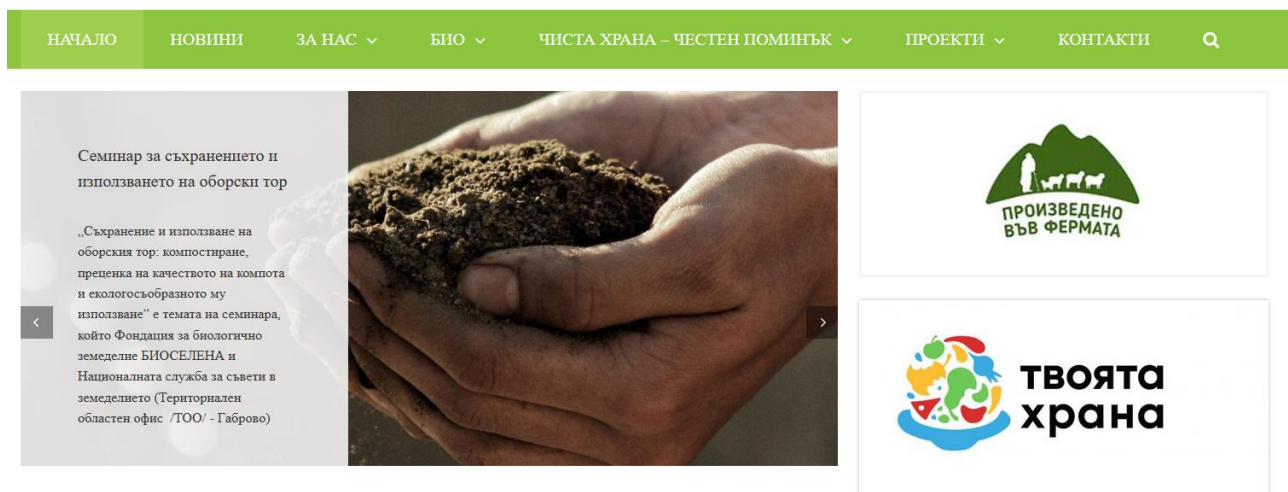
Проектът и събитието имаха медийно покритие.

Медийни партньорства

През изминалата година Фондацията затвърди партньорствата си с редица медии, основно със земеделска насоченост. Добри примери са Агро ТВ и седмичника „Български фермер“.

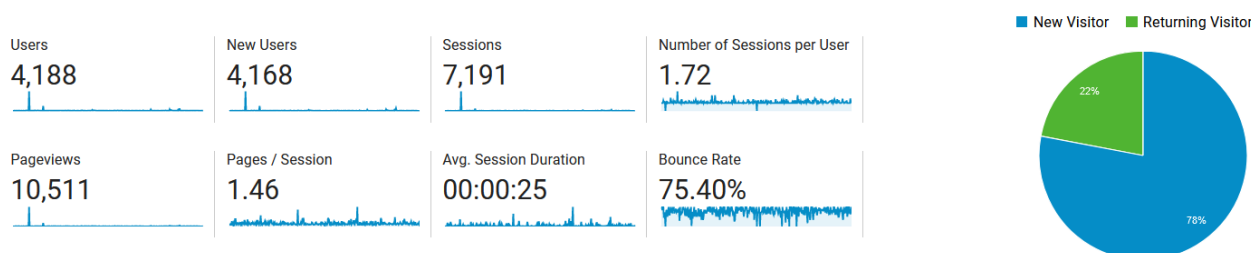
Канали за разгласа

След като през 2019 [сайтът на Фондацията](#) бе обновен с нов модерен дизайн и визия, продължава редовното му обновяване.

През 2021 година сайтът има по-голяма посещаемост в сравнение с предишната година: близо 4 900 посетители и над 10 000 разглеждания на страниците. Посетителите са основно от България, но има влизания от Китай, Великобритания, САЩ и др.

Най-голямата група посетители са млади хора и такива в активна възраст.

Country	Users	% Users
1. Bulgaria	1,190	28.41%
2. China	472	11.27%
3. United Kingdom	432	10.31%
4. United States	409	9.76%
5. Germany	122	2.91%
6. India	81	1.93%
7. Switzerland	75	1.79%
8. France	57	1.36%
9. Nigeria	54	1.29%
10. Russia	51	1.22%

Demographics and Interest Reports

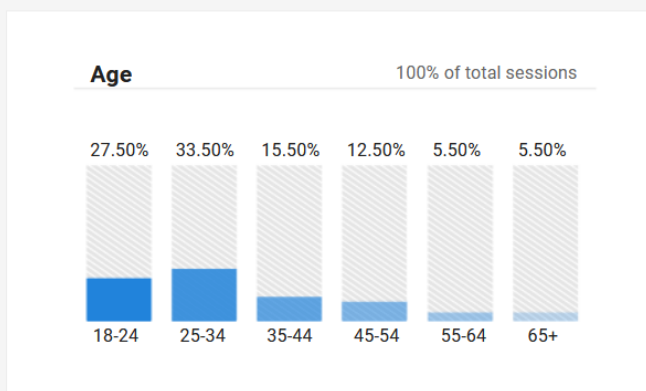
Enable

Advertising Features include Demographics and Interest reporting, Remarketing, GDN Impression Reporting and the Campaign Manager 360 integration. By enabling Advertising Features, Google Analytics will collect additional data about your traffic. You may need to update your privacy policy before enabling Advertising Features. [Learn More.](#)

The Demographics and Interest sections include Overview reports, along with new Age, Gender, and Interest Categories reports.

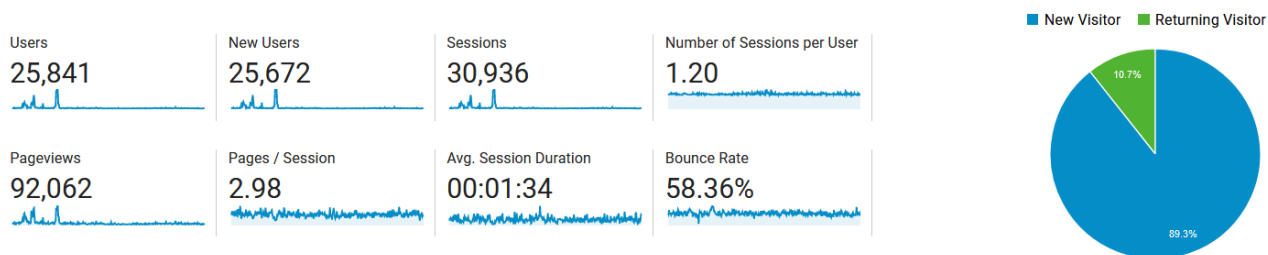
- They allow you to better understand who your users are.
- You can segment the rest of your Analytics data by these same characteristics so you can understand how converting and non-converting users differ (and many other such comparisons).
- These are the same demographics & interest categories used to target ads on the Google Display Network. Use these insights about your users to refine your ad campaign strategies.
- Not all of your users may have demographics associated with them, so these reports may only represent a subset of your users and may not be representative of your overall site composition.
- [Learn more](#) about how Google determines user demographics.
- [Learn more](#) about how Google determines user interest categories.
- Before enabling Demographics and Interest Reports you may need to update your privacy policy according to [this policy](#).

[Learn more](#) about the new reports.

На все по-голяма популярност се радва и ФБ-страницата на БИОСЕЛЕНА: <https://www.facebook.com/bioselena.bulgaria/>, която тази година достигна 4 8850 фенове и повече от 5 100 последователи.

Сайтът на Фермерския фестивал „Произведено във фермата“ (www.bioferma.org), който БИОСЕЛЕНА поддържа, също расте: над 25 800 посетители през 2021 година, както и на 92 000 разглеждания на страниците. Посетителите са основно от България, но има и много влизания от САЩ, Германия, Великобритания, Испания, Канада и др.

Country	Users	% Users
1. Bulgaria	23,754	91.77%
2. United States	663	2.56%
3. Germany	228	0.88%
4. United Kingdom	194	0.75%
5. Spain	67	0.26%
6. Canada	66	0.25%
7. France	63	0.24%
8. China	58	0.22%
9. Italy	57	0.22%
10. (not set)	43	0.17%

БИОСЕЛЕНА продължи да развива и ФБ-страницата на Фермерския фестивал <https://www.facebook.com/www.bioferma.org>, която има 11 260+ харесвания и 11 975 последователи.

На интерес се радват и двата YouTube-канала на БИОСЕЛЕНА – самата Фондация, както и на Фестивала ПРОИЗВЕДЕНО ВЪВ ФЕРМАТА.

14. Финансово състояние на ФБЗ „Биоселена“

Отчетът за финансовото състояние на фондацията е изготвен въз основа на отчетите за приходите и разходите за стопанска и нестопанска дейност и отчета за паричния поток за 2021год.

	Парични средства към 31.12.2020 год.в хил. лв.	100
1.	Приходи на фондацията	
1.1.	постъпления от нестопанска дейности/ проекти	89
	Всичко постъпления от нестопанска дейност	89
1.2.	Постъпления от стопанска дейност	103
1.2.1.	Постъпления от консултации и други услуги, вкл. Фермерски фестивал	
1.2.2.	Дивиденди	105
1.2.3.	Други приходи (продажби на ДМА)	1
172	Всичко постъпления от стопанска дейности	209
	Общо парични средства	397
2.	Плащания за покриване на разходи	
2.1.	Разходи за нестопанската дейност- изпълнение на проекти, участия в законодателни инициативи и др.	165
	Общо плащания за нестопанска дейност	
2.2.	Разходи за стопанска дейност	103
	Всичко разходи	
	Парични средства към 31.12.2020 год.в хил. лв.	129

Капиталът на фондацията възлиза на 135'000 лв., формиран от първоначалната вноска на учредителя в размер на 1'000 лв.,записания капитал от 17000 лв. - и от други резерви. През 2021 год. е отчетена печалба от стопанска дейност в минимален размер.

ПАРТНЬОРИ НА ФОНДАЦИЯ БИОСЕЛЕНА:

1. FiBL- Изследователски институт по биологично земеделие, Швейцария
2. Министерство на земеделието
3. IFOAM- Международната федерация на движенията за биологично земеделие
4. Българска асоциация Биопродукти
5. Тракийски университет- гр. Стара Загора
6. Аграрен университет- гр. Пловдив
7. Софийски университет „Свети Климент Охридски”
8. Институт по планинско земеделие и животновъдство, Троян
9. Институт по генетични растителни ресурси „К.Малков”, Садово
10. Институт по розата и етерично-маслените култури, гр. Казанлък
11. Институт по зеленчукови култури „Марица”, гр. Пловдив
12. Институт по овощарство, гр. Пловдив
13. Институт по земеделие, Карнобат
14. Българско дружество за защита на птиците
15. Българска фондация „Биоразнообразие“
16. Асоциация на парковете в България
17. WWF- Дунавско-карпатска програма
18. Община Карлово
19. Община Троян
20. REDD- Швейцария
21. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
22. Национална сдружение „Планинско мляко“
23. Българска агенция по безопасност на храните
24. Норвежка програма за сътрудничество и развитие- Иновация Норвегия
25. Балкански институт за труда и социалната политика
26. Pro Natura- Швейцария
27. SVS - Швейцария
28. Развъдна асоциация за местни автохтонни породи овце
29. Център за изкуства, култура и образование- гр. София
30. Столична община
31. Район „Красно село” на Столична община
32. Район „Средец” на Столична община
33. Програма Европа на Столична община
34. Savoir-faire et découverte - Асоциация за стари занаяти, Франция
35. Земеделска камара на департамент Drôme, Франция
36. FACE – Европейската мрежа на фермерските и занаятчийски производители на сирене и млечни продукти
37. Про- Био – Република Северна Македония
38. Slow Food Vodno– Република Северна Македония
39. Фондация „Българска месна традиция”
40. Професионална гимназия „Генерал Владимир Заимов”, Сопот
41. Регионална библиотека „Априлов - Палаузов”- гр. Габрово
42. Туристическо дружество „Луи Айер”- Свищов
43. Институт по агростратегии и иновации
44. Кооперация ХРАНКООП - София

45. Стопанска академия „Димитър Ценов”- гр. Свищов
46. Университет по хранителни технологии, гр. Пловдив
47. Университет по национално и световно стопанство, София
48. Български фонд на жените
49. Българска Национална асоциация „Активни потребители”
50. Фондация Обществен бор Телус Интертенешнъл
51. СНЦ „Слоу фууд- България”

МЕДИЙНИ ПАРТНЬОРИ НА ФОНДАЦИЯ БИОСЕЛЕНА:

1. АГРО ТВ
2. Телевизия Блумбърг
3. БНТ
4. Вестник „Капитал”
5. Вестник „Дневник”
6. БНР
7. Списание „Агрозона”
8. Списание „Агрокомпас”
9. Вестник „Български фермер”
10. Телевизия Он Еър
11. Sinor.bg
12. Agri.bg
13. Agro.bg

Изготвили доклада:

Д-р Стоилко Апостолов- Управител
Елисавета Пъндева- финансов мениджър

